

Inleiding bij convenant VBC Grensmaas

Geschiedenis

Met het terugtrekken van de Rijksoverheid in uitvoerende zin, werd in de Notitie Beleid Beroepsbinnenvisserij (1991) de instelling van Visstandbeheercommissies (VBC's) voor de Staatswateren - waaronder de Maas - aangekondigd.

In 1995 is er voor de Maas een visstandbeheercommissie (VBC) ingesteld. Deze commissie is ingesteld door het voormalige Samenwerkingsverband Visstandbeheer en Visserij Maas (SVVM), hierin participeerden de hengelsportfederaties langs de Maas. Hoofddoel van de toenmalige VBC Maas was het opstellen en uitvoeren van het Visstandbeheerplan Gestuwde Maas. Vanaf 1999 is met begeleiding van de OVB een traject ingezet voor omvorming van de bestaande VBC Maas naar een VBC Maas "nieuwe stijl". Door een grootschalig fusietraject van de hengelsportfederaties in Limburg, is de instelling van de VBC Maas enige tijd opgeschort. Vanaf het voorjaar van 2004 is de VBC-opzet verder uitgewerkt. Dit resulteerde in een nieuwe VBC-structuur voor de Maas.

VBC-structuur Maas

De VBC-structuur voor de Maas omvat naast de VBC Grensmaas de VBC Zandmaas (beheergebied: de Maas vanaf grenspaal 126 tot aan de stuw bij Lith, inclusief het Julianakanaal en Lateraalkanaal)

Deze VBC's onderhouden een nauwe relatie met het Platform Zilveren Stroom (i.o.). Zilveren Stroom maakt een programma voor het visstandbeheer in het Rijn- en Maasstroomgebied. De VBC's op de Maas voeren dit programma uit en zorgen voor terugkoppeling. De VBC's op de Maas zorgen voor onderlinge afstemming en coördinatie, met inbegrip van de VBC Maasplassen en de VBC's op de zijbeken van de Maas. Vanuit Zilveren Stroom zal afstemming en coördinatie tussen het Zilveren Stroom en de VBC's worden geregeld.

Doel, intentie en verantwoordelijkheden

De VBC Grensmaas is een samenwerkingsverband in de vorm van een commissie, waarin overleg, afstemming en coördinatie plaatsvindt ten aanzien van het visstandbeheer en de visserij. De partijen spreken de intentie uit tot samenwerking op dit gebied en zullen zich inspannen de daaraan verbonden doelstellingen te realiseren.

Het instellen en functioneren van de VBC Grensmaas laat in beginsel bestaande bevoegdheden en verantwoordelijkheden intact. Dit betekent dat elke geleding vanuit de eigen beleids- en bestuurlijke kaders deelneemt. De leden van de VBC hebben daartoe een vanuit de eigen geleding aangegeven mandaat.

De sportvisserij en beroepsvisserij op de Maas hebben vanuit de Rijksoverheid de verplichting meegekregen een Visstandbeheercommissie (VBC) in te stellen, alsmede een verplichting tot planmatig visstandbeheer middels een visstandbeheerplan en visplan, de openbaarmaking daarvan en een gedocumenteerde uitvoering van het visstandbeheer. Waterbeheerders en natuurbeheerders (eigenaren) wordt gevraagd daaraan mee te werken en voor zover het tot de verantwoordelijkheden behoort actief mee te werken aan het realiseren van duurzame visstanden.

De wijze van samenwerking en de doelstellingen van de VBC Grensmaas zijn vastgelegd in het navolgende convenant.

Convenant VBC Grensmaas

ARTIKEL 1 ALGEMEEN

- Lid 1. De Hengelsportfederatie Limburg en Visstandverbetering Maas¹ richten op de Visstandbeheercommissie Grensmaas, hierna te noemen de VBC.
- Lid 2. De visserijkundige eenheid waarin de VBC werkzaam is, omvat de Grensmaas, inclusief het winterbed, vanaf Eijsden tot einde Grensmaas bij grenspaal 126. Zoals weergegeven op de kaart van bijlage 2.
Het visrecht - geheel of gedeeltelijk - berust op basis van eigendom, erfpacht of huur bij de partijen genoemd in bijlage 2.
- Lid 3. De VBC is een commissie, waarin visrechthebbenden overleggen met elkaar en andere belanghebbenden om te komen tot een gezamenlijk beheer van de visstand en de uitvoering van de visserij in de in lid 2 beschreven visserijkundige eenheid, op basis van de in dit convenant vastgelegde doelstellingen.
- Lid 4. De VBC kan, wanneer dit door partijen wenselijk wordt geacht of wanneer er een gezamenlijk belang is, de deelnemende partijen vertegenwoordigen, onder andere in inspraakprocedures
- Lid 5. De VBC stemt haar werkzaamheden af met de andere VBC's op de Maas en met het samenwerkingsverband Zilveren Stroom.

ARTIKEL 2 DOELSTELLING VBC

- Lid 1. Het gezamenlijk vormgeven en uitvoeren van een planmatig en duurzaam visstandbeheer en visserijbeheer² in de in artikel 1 omschreven visserijkundige eenheid, op basis van gezamenlijk vastgestelde uitgangspunten, doelstellingen en uitvoeringsprogramma voor het visstandbeheer en de visserij.

¹ Op basis van een op 2 februari 1958 gesloten overeenkomst aangaande de huur van het visrecht en het visstandbeheer op de Grensmaas is bepaald dat "Pêche et Loisir" uit Luik de volledige visrechten over de gehele breedte huurt en dat "Visstandverbetering Maas" te Maastricht en de rechtsopvolger van "Federatie Combinatie Juliana" zijnde "Hengelsportfederatie Limburg" te Roermond ieder voor hun deel van de gehele breedte van de Grensmaas het visstandbeheer voor hun rekening neemt.

² Onder visserijbeheer wordt verstaan het geheel aan maatregelen om de visserij zodanig te reguleren dat deze duurzaam en ecologisch verantwoord plaatsvindt. Beheermaatregelen worden vastgelegd in een visplan, voorbeelden van maatregelen zijn: maximale visserij-inspanning, soorten en hoeveelheden te onttrekken vis, aanwijzen van bevissingslocaties en -perioden, aantallen vangtuigen.

Lid 2. Het versterken van de samenwerking in het visstandbeheer en de visserij door het betrekken van en afstemmen met beleids- en beheerdoelstellingen van deelnemende belanghebbenden.

Lid 3. Het bijdragen aan het behouden dan wel verbeteren van de ecologische kwaliteit binnen de visserijkundige eenheid, voor zover van belang voor het in lid 1 en 2 genoemde.

ARTIKEL 3 SAMENSTELLING VBC

Lid 1. De VBC bestaat uit de volgende commissieleden:

- maximaal 6 vertegenwoordigers namens de hengelsportorganisaties.

Lid 2. De commissieleden worden benoemd voor een periode van 3 jaar en zijn herbenoembaar. In een tussentijdse vacature wordt door de betreffende partij zelf voorzien. De leden dragen zorg voor vervanging, indien men verhinderd is aan een VBC-vergadering deel te nemen.

Lid 3. De VBC of de afzonderlijke partijen kunnen ten aanzien van specifieke onderwerpen, adviseurs betrekken.

ARTIKEL 4 TAAKVERDELING

Lid 1. De commissie wijst een voorzitter, secretaris en penningmeester aan.

Lid 2. De voorzitter is belast met de leiding van de VBC-vergaderingen. De voorzitter draagt zorg voor het doelmatig functioneren van de VBC.

Lid 3. De secretaris houdt administratie, legt verslag van de vergaderingen, stelt een jaarverslag op en draagt zorg voor de agendering en convocaties. De secretaris is tevens contactpersoon voor de andere VBC's op de Maas en voor het samenwerkingsverband Zilveren Stromen.

Lid 4. De penningmeester draagt zorg voor registratie van alle inkomsten en uitgaven van de VBC.

Lid 5. In onderling overleg wordt voor de overige leden van de VBC een taakverdeling gemaakt.

ARTIKEL 5 WERKWIJZE

Lid 1. De VBC stelt voor haar werkgebied een visstandbeheerplan op en draagt zorg voor de uitvoering hiervan.

- Lid 2. De VBC draagt zorg voor een goede afstemming van de inhoud van het visstandbeheerplan met de andere Maas VBC's, daarnaast wordt uitvoering gegeven aan de beheervisie Zilveren Stroom.
- Lid 3. Periodiek wordt door de VBC een visplan opgesteld, waarin afspraken worden gemaakt over het visserijgebruik van de Maas (visserij-inspanning, soorten, hoeveelheden te onttrekken en uit te zetten vis, bevissingslocaties, perioden, aantallen vangtuigen). Vangstregistratie en monitoring vormen de basis voor een visplan.
- Lid 4. De op basis van het Visstandbeheerplan en Visplan door de VBC uit te voeren activiteiten worden jaarlijks in het najaar vastgelegd in een werkplan inclusief begroting. Een jaarverslag en financieel verslag over het voorgaande jaar worden jaarlijks in het voorjaar opgesteld.
- Lid 5. De VBC vergadert ten minste twee keer per jaar.
- Lid 6. a) De VBC evalueert periodiek het gevoerde beheer en rapporteert hierover aan de betrokken partijen en aan andere partijen waartoe de VBC besluit.
b) De VBC evalueert periodiek haar eigen functioneren.
- Lid 7. Het visstandbeheerplan / visplan wordt bijgesteld in de vorm van wijzigingen en/of aanvullingen, indien hiertoe de noodzaak wordt vastgesteld.

ARTIKEL 6 BESLUITVORMING

- Lid 1. Bij het nemen van besluiten respectievelijk het vaststellen van plannen en de uitvoering van maatregelen, wordt in beginsel gestreefd naar consensus binnen de VBC.
- Lid 2. Besluitvorming ten aanzien van visserij-activiteiten binnen de VBC is voorbehouden aan de visrechthebbenden met inbegrip van de machtiging- en vergunninghouders. Onder visserij-activiteiten worden verstaan maatregelen en activiteiten die op basis van de Visserijwet en het Beleidsbesluit Binnenvisserij primair de verantwoordelijkheid en bevoegdheid zijn van genoemde huurders. Afstemming met de andere deelnemende partijen gaat vooraf aan de besluitvorming.
- Lid 3. Indien tot stemmen wordt overgegaan ten aanzien van visserij-activiteiten (zoals genoemd in artikel 6 lid 2) heeft iedere vertegenwoordiger namens de hengelsportorganisaties één stem.
- Lid 4. Bij het staken van de stemmen, dan wel het oplossen van geschillen tussen visserijbelanghebbenden, zal worden gehandeld conform de in bijlage 3 opgenomen procedure.

ARTIKEL 7 BEHEERKOSTEN EN TOEDELING KOSTEN

- Lid 1. Als beheerkosten worden onderscheiden:
a. organisatiekosten (vergaderkosten, secretariaatskosten);
b. kosten planvorming en uitvoeringsmaatregelen sport- en beroepsvisserij;
c. overige planvorming en maatregelen.
- Lid 2. De toedeling van de kosten naar de verschillende partijen is geregeld in bijlage 4.

ARTIKEL 8 INWERKINGTREDING EN WERKINGSDUUR

- Lid 1. Dit convenant treedt in werking op de datum van ondertekening.
- Lid 2. Wijziging en/of aanvulling van dit convenant kan te allen tijde plaatsvinden, mits de deelnemende partijen hier goedkeuring aan verlenen.

Aldus overeengekomen te Roermond op 6 oktober 2005,

namens **HENGELSPORTFEDERATIE LIMBURG**

de heer J.P.E. Bouten

namens **VISSTANDVERBETERING MAAS**

de heer R.E. van Beek

Bijlage 1 Visserijkundige eenheid VBC Grensmaas

De visserijkundige eenheid, waarin de VBC Grensmaas werkzaam is, is weergegeven op bijgevoegde kaart, tevens is voor de Maas tot aan Lith de gehele VBC-structuur op kaart weergegeven.

Bijlage 2 Overzicht visrechten werkgebied VBC Grensmaas

De visrechten worden op kaart in deze bijlage aangegeven. Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend. De kaart geeft slechts een indicatie van de ligging van de visrechten. De nummers die op deze kaart staan vermeld verwijzen naar het overzicht van visrechten dat zich ook in deze bijlage bevindt.

Bijlage 3 Procedure geschillenbeslechting

Inleiding

Om te voorkomen dat bij de opstelling van een visstandbeheerplan, of anderszins in het functioneren van de VBC, conflictsituaties ontstaan die het functioneren van de VBC in de weg gaan staan, is het van belang dat afspraken worden gemaakt hoe om te gaan met mogelijke conflictsituaties. In deze procedure staat beschreven hoe de VBC omgaat met geschillen en hoe bevredigende oplossingen voor geschillen worden bereikt. Daarbij zijn keuzes gemaakt over welke vorm en stappen van geschillenbeslechting gehanteerd zullen worden.

Bij het opstellen van deze procedure is gebruik gemaakt van de 'Notitie Geschillenbeslechting VBC's en visstandbeheer' die door de Stuurgroep Binnenvisserij op 19 maart 2004 zijn vastgesteld. Deze richtlijnen zijn ter beschikking gesteld aan de VBC. Onderstaande procedure met toelichting is door de VBC op basis van de hiervoor genoemde richtlijnen uitgewerkt en vastgesteld.

Wanneer te gebruiken

De geschillenoplossing betreft een sectorale voorziening. Deze richt zich op de inhoudelijke geschillen van het visstandbeheer en de binnen dat kader overeen te komen duurzame visserij, voor zover het in de VBC's de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de sport- en beroepsvisserij betreft. Deze procedure kan niet gebruikt worden voor geschillen die betrekking hebben op privaatrechtelijke zaken in relatie tot visrechten, huurovereenkomsten dan wel daaraan verbonden aspecten, of voor geschillen met publiekrechtelijke organisaties zoals Rijkswaterstaat en de waterschappen.

Groslijst van onderwerpen

Onderstaand een lijstje van onderwerpen waarover geschillenbeslechting zich zou kunnen uitstrekken:

- streefbeelden;
 - inhoud (onderdelen) visstandbeheerplan;
 - toepassing instrument bepaling benuttingsruimte / quota;
 - aanpak monitoring en registratie;
 - interpretatie gegevens monitoring en registratie;
 - aanvullende regelgeving, bijv. t.a.v. perioden, vangtuigen;
 - vergunningvoorwaarden;
 - financiële resp. zakelijke verrekening;
 - controles en sancties;
 - verslaglegging, documentatie e.d.;
-

De procedure

Voor de aanpak (= het voorkomen dan wel oplossen van geschillen), worden de onderstaande stappen doorlopen:

1. Geschiloplossing binnen de VBC:
 - a. Belanghebbenden binnen de VBC lossen zelf het geschil op;
 - b. Belanghebbenden binnen VBC schakelen hiervoor (in tweede instantie) een of meer procesbegeleiders in;
 - c. Belanghebbenden binnen VBC leggen het geschil aan een deskundigenpanel voor: advies (afhankelijk van de afspraken binnen de VBC al dan niet bindend)

2. Mediation:

Belanghebbenden proberen conflict zelf op te lossen onder begeleiding van een neutrale mediator.

Toelichting:

1. *Geschiloplossing binnen de VBC*
 - a. Onder leiding van de (onafhankelijke) VBC-voorzitter wordt het geschil opgelost.
 - b. Geschil wordt niet opgelost, VBC schakelt procesbegeleiding in. Onder begeleiding van een of meer door de VBC zelf aangezochte en geconsulteerde personen of organisaties zal geprobeerd worden het geschil op te lossen.
 - c. De VBC legt het geschil voor advies voor aan een daartoe ingesteld landelijk "deskundigenpanel". Dit panel, resp. de VBC, kan indien nodig een geschildossier (laten) opstellen. Dit is een kwestie van afspraak tussen panel, VBC en een eventuele opdrachtnemer. Dit dossier bevat informatie over de belanghebbenden, de aard van het conflict, het afgelegde proces en andere relevante informatie. Het panel kan hoor en wederhoor toepassen. Het panel kan aanvullend andere deskundigen om informatie vragen. Het panel geeft de VBC / belanghebbenden een schriftelijk advies voor het oplossen van het geschil. Dit advies kan al dan niet bindend zijn al gelang naar de afspraken die hierover binnen de VBC zijn gemaakt. Het geschil is daarmee wel / niet opgelost. De landelijke organisaties voor sport en beroepsvisserij hebben een groslijst samengesteld met mogelijke deskundigen voor dit deskundigenpanel. Deze lijst zal door de VBC gebruikt worden om het panel samen te stellen.

2. *Mediation:*

Partijen komen er onderling niet uit ondanks een eventueel advies. De VBC of belanghebbenden proberen het conflict zelf op te lossen onder begeleiding van een mediator. De mediator is een neutrale bemiddelingsdeskundige die de onderhandelingen tussen de partijen begeleidt teneinde vanuit hun werkelijke belangen tot gezamenlijk gedragen en voor ieder van hen optimale resultaten te komen. De door de partijen gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd en zijn daarmee bindend. De keuze voor mediation is vrijwillig, de partijen zijn zelf verantwoordelijk voor gemaakte afspraken.

Kosten

Afhankelijk van het aantal doorlopen stappen in de procedure, zijn daaraan kosten verbonden. De kosten komen voor rekening van de partijen die een geschil hebben.

De partijen sluiten hiervoor individueel een rechtsbijstand-verzekering af, die voorziet in de financiering van de kosten voor ADR (alternative dispute resolution: alternatieve geschillenbeslechting, anders dan rechtspraak).

Bijlage 4 Kostentoedeling beheer- en plankosten VBC Grensmaas

Kostenpost	Sportvisserij	Derden
a. organisatiekosten	100 %	
b. plankosten sector		
b1 visplan	100 %	eventueel
b2 visstandbeheerplan	100 %	eventueel
b3 overige plankosten	100 %	eventueel
c. overige planvorming / uitvoering	belang*	belang*

* afhankelijk van het belang dragen partijen naar rato bij aan de kosten

Toelichting:

In artikel 7 is gesteld dat onderscheid gemaakt wordt tussen 3 categorieën kosten: organisatiekosten; plankosten ten behoeve van de sportvisserij (plankosten sector) en overige planvorming en maatregelen. Genoemde kostencategorieën zijn in bovenstaande tabel terug te vinden.

De verdeling van de kosten tussen en binnen de hoofdgroepen sportvisserij en derden gebeurt in de eerste plaats op basis van het belang dat afzonderlijke partijen hebben bij het plan of de maatregel, vervolgens wordt gekeken naar het aandeel areaal waar het plan of de maatregel betrekking op heeft. De kosten voor de partijen worden vooraf en ter goedkeuring inzichtelijk gemaakt door een (project)begroting.

De kosten voor de afzonderlijke partijen worden zoveel mogelijk beperkt door het aanvragen van subsidies en door het vragen van bijdragen aan derden. Daarnaast zal gebruik worden gemaakt van de ondersteuning vanuit Zilveren Stroom.